

Målnummer:	UM12725-21	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2022-11-10		
Rubrik:	Principen om familjens enhet medför inte någon separat rätt till flyktingstatus för en utlänning som är familjemedlem till en flykting men som saknar egna skyddsskäl.		
Lagrum:	• 4 kap. 1 § och 3 § utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	• EU-domstolens dom i mål C-91/20, Bundesrepublik Deutschland (sammanhållning av familjer), EU:C:2021:898		

REFERAT

WT och EA, som är medborgare i Syrien, kom till Sverige och sökte asyl i september 2018. Deras gemensamma son L, som också är medborgare i Syrien, föddes i Sverige i januari 2019 och sökte asyl i mars samma år. Migrationsverket beslutade i november 2020 att bevilja familjen tidsbegränsade uppehållstillstånd och status som alternativt skyddsbehövande. Migrationsverket avlog deras ansökningar om flyktingstatusförklaring.

Familjen överklagade beslutet och yrkade att de skulle beviljas flyktingstatusförklaring. Förvaltningsrätten i Luleå, migrationsdomstolen (2021-11-25, ordförande Sandell), biföll överklagandet och beviljade WT flyktingstatusförklaring med hänvisning till att han vid ett återvändande till Syrien sannolikt kommer att kallas in till militärtjänstgöring. EA ansågs vara flykting på grund av sin religiösa tillhörighet. I fråga om L angav migrationsdomstolen följande som skäl för sitt avgörande. L riskerar inte flyktinggrundande förföljelse på grund av egna skäl eller på grund av sina föräldrars skäl. Frågan är då om han kan få derivativ flyktingstatus med anledning av att hans föräldrar bedömts som flyktingar. Migrationsdomstolen anser att barn som fötts i Sverige, i vart fall de som provas tillsammans med sin familj, har rätt till derivativ skyddsstatus om en familjemedlem uppfyller kriterierna för skyddsstatus och förutsatt att det inte är oförenligt med barnets rättsliga ställning. Domstolen anser därmed att L är flykting.

Migrationsverket överklagade beslutet och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle upphäva migrationsdomstolens dom i den del som avser L och fastställa Migrationsverkets beslut. Migrationsverket förde fram följande. I situationer när ett barn föds i Sverige efter att övriga familjen anlant hit rör det sig inte om en familj som har splittrats vid flykttillfället. Barnet har därför inte rätt till derivativ skyddsstatus. L är född i Sverige och det finns inte förutsättningar att bevilja honom flyktingstatusförklaring.

L ansåg att överklagandet skulle avslås och förde fram att han är en del av kärnfamiljen och därför har rätt till samma statusförklaring som sina föräldrar.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2022-11-10, Liljeqvist, Wahren, referent, och Johansson / föredragande Tell Rosenkvist), yttrade.

1. Frågan i målet

L:s föräldrar har beviljats flyktingstatusförklaring. Frågan i målet är om denna omständighet innebär att även L, som är ett minderårigt barn, ska beviljas flyktingstatusförklaring.

2. Rättsliga utgångspunkter

Flyktingstatusförklaring ska beviljas en utlänning som uppfyller villkoren för att anses som flykting om utlänningen inte är utesluten från att vara flykting eller ska vägras flyktingstatusförklaring. Bestämmelserna om detta finns i 4 kap. 1 § och 3 § utlänningslagen (2005:716). Det finns ingen bestämmelse i utlänningslagen om rätt till statusförklaring för en flyktings familjemedlemmar. Lagstiftaren har tvärtom tagit aktiv ställning mot införandet av en sådan bestämmelse (prop. 2009/10:31 s. 145).

Utlänningslagens definition av flykting grundas på den som finns i artikel 1 A.2 i 1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning (Genèvekonventionen). Principen om familjens enhet ingår inte i konventionens definition av begreppet flykting. Däremot nämns den i slutdokumentet från den konferens som antog konventionen, där staterna rekommenderas att säkerställa att flyktingfamiljens enhet behålls. Vägledning för tolkning av flyktingbestämmelsen kan hämtas i Förenta nationernas flyktingkommissaries handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning (UNHCR:s handbok).

Enligt artikel 23 i skyddsgrundsdirektivet (direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet [omarbetning]) ska medlemsstaterna se till att familjen hålls samman och att familjemedlemmar till den person som har beviljats internationellt skydd, och som för egen del inte uppfyller kraven för att erhålla sådant skydd, får ansöka om vissa förmåner, däribland uppehållstillstånd.

Det framgår av EU-domstolens praxis att skyddsgrundsdirektivet inte medför någon skyldighet för medlemsstaterna att bevilja flyktingstatusförklaring för den som är nära anhörig till en flykting men inte själv riskerar förföljelse (dom av den 9 november 2021, Bundesrepublik Deutschland [Sammanhållning av familjer], C-91/20, EU:C:2021:898, punkt 35-36).

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

Vid prövningen av om en utlänning är flykting måste det alltid göras en individuell bedömning av risken för förföljelse. I vissa fall riskerar utlänningen förföljelse av skäl som är direkt hänförliga till honom eller henne själv. I andra fall kan frågan om utlänningen har ett skyddsbehov på grund av sin relation till en anhörig aktualiseras.

Utlänningslagen innehåller inte någon bestämmelse om flyktingstatus i situationer där den enskilde inte har något skyddsbehov. Statusförklaring kan inte heller grundas på skyddsgrundsdirektivet. Frågan är därför om den princip om familjens enhet som kommer till uttryck i UNHCR:s handbok innebär att det ändå finns en sådan rätt.

Principen innebär i fall som det aktuella att familjen ska hållas samman. UNHCR:s handbok föreskriver dock inte någon ovillkorlig rätt för familjemedlemmar till en flykting att själva betraktas som flyktingar. Formuleringarna i punkterna 181-188 i handboken måste tolkas utifrån sitt syfte och mot bakgrund av att flyktingskap är det enda verktyg till skydd mot utvisning som regleras i Genèvekonventionen.

Det är en grundprincip inom svensk migrationsrätt att familjen i möjligaste mån ska hållas samman. Att en familjemedlem som saknar egna skyddsskäl inte beviljas statusförklaring innebär därför inte att familjen splittras. En familjemedlem till en skyddsbehövande utlänning kan efter en individuell prövning i stället beviljas uppehållstillstånd med stöd av bestämmelserna om anknytning alternativt på grund av särskilt eller synnerligen ömmande omständigheter. Det finns därför inte något behov av att utvidga beviljandet av statusförklaring till utlänningar som saknar egna skyddsskäl för att säkerställa sammanhållning av familjen.

Principen om familjens enhet medför alltså inte någon separat rätt till flyktingstatus för en utlänning som är familjemedlem till en flykting men som saknar egna skyddsskäl.

Eftersom frågan är om L ska beviljas flyktingstatusförklaring har Migrationsöverdomstolen, mot bakgrund av det ovan sagda, att pröva om han riskerar förföljelse. Det har inte kommit fram att L riskerar att utsättas för förföljelse på grund av någon omständighet som är hänförlig till honom själv. Inte heller ger utredningen stöd för att L riskerar förföljelse på grund av sin relation till sina föräldrar. Eftersom L inte riskerar förföljelse ska han inte beviljas flyktingstatus. Migrationsdomstolens dom ska därför upphävas, och Migrationsverkets beslut fastställas, i den överklagade delen.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen upphäver migrationsdomstolens dom, och fastställer Migrationsverkets beslut, i den del som avser L.

Sökord:

Litteratur: Prop. 2009/10:31 s. 145; Artikel 23 i direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (omarbetning); Förenta nationernas flyktingkommissaries handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning punkterna 181-188.
